

Sygn. akt VIII C 668/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 kwietnia 2013 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia, Wydział VIII Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Paweł Wiśniewski

Protokolant: Anna Hrydziuszko

po rozpoznaniu w dniu 17 kwietnia 2013 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa Prokuratora Rejonowego W.

przeciwko P. J.

o zapłatę

I. orzeka przepadek od pozwanego P. J. na rzecz Skarbu Państwa kwoty 36.920 zł;

II. zasądza od pozwanego P. J. na rzecz Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego W. kwotę 36.920 zł (trzydzieści sześć tysięcy dziewięćset dwadzieścia złotych) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;

III. nie obciąża pozwanego obowiązkiem poniesienia kosztów sądowych;

IV. zasądza od Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia) na rzecz adwokata M. D. kwotę 2.952 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu.

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy dla Wrocławia-Stare Miasto wniósł o orzeczenie przepadku od pozwanego P. J. na rzecz Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego W. kwoty 36.920 zł oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego W. kwoty 36.920 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia prawomocności wyroku do dnia zapłaty.

Uzasadniając żądanie pozwu, prokurator podał, że prawomocnym wyrokiem sądu karnego pozwany został uznany winnym tego, że w celu osiągnięcia korzyści majątkowej udzielił różnym osobom środki odurzające w postaci heroiny na kwotę nie mniejszą niż 36.920 zł. Pomimo wezwania, nie zapłacił zaś kwoty odpowiadającej uzyskanej korzyści majątkowej.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Podniósł, że pieniądze ze sprzedaży heroiny przekazywał innej osobie, od której otrzymywał narkotyki. Zarzucił przy tym, że sąd karny nie skorzystał z możliwości orzeczenia przepadku korzyści majątkowych wynikających z przestępstwa. Wyjaśnił ponadto, że prawidłowo wykonuje obowiązki nałożone na niego w wyroku karnym, a także jest osobą bezrobotną i wymagającą dalszego

leczenia i rehabilitacji odwykowej. Jego zdaniem, orzekanie o przepadku byłoby w takiej sytuacji niecelowe ze względów społecznych i prewencyjnych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W okresie od czerwca 2009 r. do 23 marca 2011 r. pozwany P. J., działając w celu uzyskania korzyści majątkowej, udzielił różnym osobom środki odurzające w postaci heroiny w łącznej ilości nie mniejszej niż 230,75 gram netto na kwotę nie mniejszą niż 36.920 zł.

(dowód: prawomocny wyrok Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia z dnia 18 października 2011 r. w sprawie o sygn. akt V K 1048/11, k. 5-7.)

Pismem z dnia 18 stycznia 2012 r. Prokurator Prokuratury Rejonowej Agnieszka Korczak wezwała pozwanego do dobrowolnej zapłaty kwoty 36.920 zł tytułem zwrotu korzyści uzyskanej przez dokonanie czynu zabronionego - w terminie 14 dni na rachunek Urzędu Skarbowego W..

(dowód: wezwanie do zapłaty, k. 8-9).

Pozwany nie zapłacił żądanej sumy.

(bezsporne)

Oddaleniu podlegały – jako niedopuszczalne - wnioski prokuratora oraz pozwanego o dopuszczeniu dowodu z akt sprawy karnej. Przedmiotem dowodu mogą być bowiem jedynie poszczególne dokumenty zawarte w aktach, jak protokoły przesłuchań świadków, biegłych, oskarżonych, opinie biegłych, itp. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 1967 r., II PR 155/67, LEX nr 6258). W niniejszej sprawie nie zachodził zaś wypadek, w którym wnioskujący o dołączenie akt nie mogli znać ich zawartości i z tego powodu nie byli w stanie sprecyzować swoich wniosków dowodowych przed zapoznaniem się z aktami. Wnioski dotyczyły bowiem akt sprawy karnej, w której wskazane podmioty te uczestniczyły. Treść wszelkich zgromadzonych w aktach sprawy karnej dowodów powinna być więc znana zarówno prokuratorowi, jak i pozwanemu.

Na uwzględnienie nie zasługiwał również wniosek o dopuszczenie dowodów z protokołów przesłuchań świadków w sprawie karnej, albowiem ich przeprowadzenie byłoby sprzeczne z obowiązującą w procesie cywilnym zasadą bezpośredniości postępowania dowodowego (art. 235 § 1 k.p.c.). Poza tym fakty, które miały zostać potwierdzone tymi dowodami zostały już dostatecznie wyjaśnione, a zatem dopuszczanie wskazanych dowodów było zbędne (art. 217 § 3 k.p.c.).

Strony nie zwracały zaś uwagi sądu, aby oddalenie powyższych wniosków dowodowych uchybiało przepisom postępowania (art. 162 k.p.c.).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie

Z ustaleń wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego wynika, że pozwany popełnił czyn zabroniony polegający na udzieleniu innym osobom środków odurzających w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Ustaleniami tymi Sąd rozpoznający niniejszą sprawę był związany i nie mógłby dokonać ustaleń odmiennych (art. 11 k.p.c.).

Zauważyć należy, że znamię działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w wypadku przestępstwa z art. 59 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii może zostać sprawcy przypisane niezależnie od tego czy korzyść majątkową osiągnął sam oskarżony, czy inna osoba, i to także wówczas, gdy oskarżony pośrednicząc pomiędzy nabywcą a sprzedawcą środków odurzających lub substancji psychotropowych osobiście żadnej korzyści nie osiągnął (por. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 14 października 2009 r., II AKa 170/09,

LEX nr 550494). W świetle ustaleń wyroku sądu karnego bezsprzeczne jest jednak, że pozwany - udzielając środków odurzających – otrzymał w zamian środki finansowe w łącznej wysokości ustalonej tym wyrokiem, tj. w kwocie 36.920 zł. W takiej sytuacji uprawnione jest przyjęcie na podstawie art. 231 k.p.c. domniemania faktycznego, że pozwany osiągnął korzyść majątkową o podanej wartości. Natomiast to na pozwanym spoczywał ciężar udowodnienia, że świadczenia uzyskane w wyniku popełnionego przez niego czynu zabronionego przypadły ostatecznie innej osobie, albowiem to pozwany z tego faktu wywodził korzystne dla siebie skutki prawne (art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.). Pozwany nie przedstawił jednak żadnych dowodów w tym zakresie, ograniczając się jedynie do gołosłownych i ogólnikowych twierdzeń. Znamienne jest w szczególności, że pozwany nie wskazał nawet osoby, która miałaby otrzymywać świadczenia uzyskiwane w wyniku popełnionego przez niego czynu zabronionego. Nie podał też innych szczegółowych okoliczności w tym zakresie, pomimo iż spoczywał na nim obowiązek przedstawienia twierdzeń na poparcie zgłaszanych żądań i wniosków (art. 210 § 1 k.p.c.).

Mając na względzie powyższe, Sąd uznał, że w niniejszej sprawie zostały spełnione przesłanki do orzeczenia na podstawie art. 412 k.c. przepadku na rzecz Skarbu Państwa świadczenia uzyskanego za dokonanie czynu zabronionego przez ustawę. Zwłaszcza, że przepadkowi może ulec wartość przedmiotu świadczenia, jeżeli został on zużyty lub utracony (art. 412 zd. drugie k.c.).

Oczywiste jest przy tym, że zaniechanie przez sąd karny orzeczenia o przepadku korzyści osiągniętej z przestępstwa na podstawie art. 45 k.k. nie stanowi przeszkody do orzeczenia przepadku przez sąd cywilny na podstawie art. 412 k.c. Dochodzenie przepadku w trybie art. 412 k.c. byłoby bezprzedmiotowe jedynie w sytuacji odwrotnej, czyli gdyby sąd karny orzekł przepadek korzyści uzyskanej z przestępstwa (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2007 r., V CSK 60/07, OSP 2008/2/22).

Pozbawione znaczenia były również twierdzenia powoda o prawidłowym wykonywaniu obowiązków nałożonych na niego w wyroku karnym, albowiem nie zostały one poparte jakimkolwiek dowodem.

Niezasadne były ponadto zarzuty, że pozwany jest osobą bezrobotną oraz wymagającą dalszego leczenia i rehabilitacji odwykowej. Oddalenia powództwa o zapłatę nie może bowiem uzasadniać jedynie trudna sytuacja majątkowa dłużnika. Jest to bowiem kwestia oceny celowości i skuteczności przyszłego postępowania egzekucyjnego, co nie jest przedmiotem postępowania rozpoznawczego. Ewentualna ochrona dłużnika przed krzywdzącymi działaniami wierzyciela, zgodnie z wolą ustawodawcy, może zaś nastąpić na etapie postępowania egzekucyjnego, w toku którego wierzyciel powinien zastosować sposób egzekucji najmniej uciążliwy dla dłużnika (art. 799 § 1 k.p.c.), a egzekucja z niektórych składników majątkowych w ogóle jest wyłączona bądź znacznie ograniczona (por. art. 829-833 k.p.c.)

Mając na względzie powyższe, na podstawie powołanych przepisów Sąd orzekł jak w punktach I i II sentencji wyroku.

Na podstawie art. 113 ust. 4 u.k.s.c. Sąd odstąpił od obciążania pozwanego kosztami sądowymi, których obowiązku uiszczenia nie miał prokurator.

Ze względu zaś na to, że pozwanemu nie należała się żadna suma tytułem zwrotu kosztów procesu należało zasądzić od Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia) na rzecz adwokata M. D. kwotę 2.952 zł kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu (art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (tekst jednolity – Dz.U. z 2009 r., Nr 146, poz. 1188 z późn. zm.).